

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту
Кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
“ 01 ” 09 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОДФ.07 Діяльність реабілітаційних закладів

Для студентів

Спеціальності: 227 - Фізична терапія, ерготерапія

Освітнього рівня: перший бакалаврський

Освітньої програми: 227 Фізична реабілітація, ерготерапія

Київ - 2020

Розробники:

Омері Ірина Дмитрівна, кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології.

Неведомська Євгенія Олексіївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології.

Викладачі:

Омері Ірина Дмитрівна, кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології.

Неведомська Євгенія Олексіївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології
Протокол від 31.08.2020 р. № 1

Завідувач кафедри _____ (В.М.Савченко)

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 227.00.02 Фізична реабілітація, ерготерапія
____.____.2020 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) _____ (М.Ф. Хорошуха)

(підпис)

Робочу програму перевірено
____.____.2020 р.

Заступник директора/декана _____ (О.С. Комоцька)

(підпис)

Проланговано :

На 20__/20__ н.р _____ (______). «__»__20__р., протокол №____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р _____ (______). «__»__20__р., протокол №____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р _____ (______). «__»__20__р., протокол №____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р _____ (______). «__»__20__р., протокол №____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	Заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	9/270	
Курс	1-2	
Семестр	2, 3	
Кількість модулів	9	
Обсяг кредитів	9	
Обсяг годин, в тому числі:	270	
Аудиторні	126	
Модульний контроль	18	
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	126	
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – сформувати професійні компетентності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації, а саме, надати теоретичні та практичні знання з гігієни у фізичній реабілітації та з медичного права і деонтології необхідні у професійній діяльності фізичного терапевта та ерготерапевта.

Завдання дисципліни:

ЗК 01 Набути знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК 04 Сформувати здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 05 Сформувати здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 08 Сформувати здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09 Сформувати здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

3. Результати навчання за дисципліною

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню / догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

Програмні результати навчання

ПР 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПР 02. Спілкуватися усно та письмово українською мовою у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи українською мовою.

ПР 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПР 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

ПР 16. Проводити інструктаж з гігієни та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лаборатор	Індивід-ні	Самостійна
Змістовний модуль I Організація діяльності реабілітаційних закладів							
Модуль 1. Структура і принципи фізичної реабілітації							
Тема 1. Історичні витoki та розвиток системи реабілітації. Становлення реабілітації як навчальної та наукової дисципліни.	10	2		4			4
Тема 2. Рухові режими під час реабілітації. Програмування і здійснення процесу фізичної реабілітації. Основні засоби фізичної реабілітації	13	2		6			5
Тема 3. Основи організації лікувально-профілактичного забезпечення. Принципи організації лікувально-профілактичної допомоги.	13	2		6			5
Модульний контроль	2						
Разом	38	6		16			14
Модуль 2. Програмно-нормативні засади організації реабілітаційних закладів							
Тема 4. Законодавча база розвитку фізичної реабілітації в Україні. Документальне забезпечення організації реабілітаційних закладів.	11	2		2			7
Тема 5. Ліцензування та акредитація реабілітаційних закладів. Статут лікувально-профілактичного закладу та його розділи.	13	2		4			7
Модульний контроль	2						
Разом	26	4		6			14
Модуль 3. Структурна організація реабілітаційних закладів							
Тема 6. Структура реабілітаційних закладів. Організація реабілітаційного процесу.	23	2		14			7

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лаборатор	Індивід-ні	
Тема 7. Кадрове та матеріальне забезпечення реабілітаційних закладів.	11			4		7	
Модульний контроль	2						
Разом	36	2		18		14	
Модуль 4. Державна система навчально-корекційних закладів України.							
Тема 8. Організація реабілітаційної роботи в системі навчально-корекційних закладів для дітей з особливими потребами.	18			4		14	
Модульний контроль	2						
Разом	20			4		14	
Усього	120	12		44		56	

Змістовий модуль II. Гігієна у фізичній реабілітації

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лаб-рні	Інди-льні	
Змістовий модуль II. Гігієна у фізичній реабілітації							
Модуль 1. Основи гігієни. Гігієна фізичного терапевта							
Тема 1. Вступ. Предмет і завдання гігієни. Розділи і методи гігієни	6	2				4	
Тема 2. Особиста гігієна та гігієна в реабілітації	22	2		10		10	
Модульний контроль	2						
Разом	30	4		10		14	
Модуль 2. Гігієнічні вимоги до місць перебування хворих							
Тема 3. Небезпеки здоров'ю в місцях перебування хворого та гігієнічні рекомендації	10	2		4		4	
Тема 4. Гігієнічні вимоги до умов перебування хворого	18	2		8		8	
Модульний контроль	2						
Разом	30	4		12		12	

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лаб-рні	Інди-льні	
Модуль 3. Гігієнічні вимоги до місць реабілітації хворих							
Тема 5. Гігієнічні вимоги до місць занять фізичною культурою	14	2		4			8
Тема 6. Гігієнічні вимоги до місць проведення масажу	14	2		4			8
Модульний контроль	2						
Разом	30	4		8			16
Усього	90	12		30			42

Змістовий модуль III. Медичне право та деонтологія

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль III. Медичне право та деонтологія							
Модуль 1. Правові основи організації охорони здоров'я та правові умови здійснення реабілітації в Україні							
Тема 1. Основи законодавства України про охорону здоров'я	14	2		5			7
Тема 2. Система громадського здоров'я	14	2		5			7
Модульний контроль	2						
Разом	30	4		10			14
Модуль 2. Медична деонтологія							
Тема 3. Деонтологічні засади медичної та реабілітаційної діяльності	14	2		5			7
Тема 4. Основні моделі взаємин в системі лікар-хворий	14	2		5			7
Модульний контроль	2						
Разом	30	4		10			14
Усього	60	8		20			28

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль I Організація діяльності реабілітаційних закладів

Модуль 1. Структура і принципи фізичної реабілітації

Лекція 1. Історичні витoki та розвиток системи реабілітації. Становлення реабілітації як навчальної та наукової дисципліни.

Основні питання / ключові слова: історія розвитку системи реабілітації, реабілітація як наукова дисципліна, реабілітація як навчальна дисципліна.

Практичне заняття 1. Історія розвитку системи реабілітації (2 год.).

Основні питання / ключові слова: Історичні витoki, становлення та розвиток системи реабілітації. Становлення реабілітації як навчальної та наукової дисципліни. Мета та завдання фізичної реабілітації в реабілітаційних закладах. Організаційні форми процедур в лікувально-реабілітаційних закладах.

Рекомендована література:

1. Деделюк Н.А. Програмно-нормативне забезпечення галузі фізичного виховання і спорту (методичні рекомендації). – Луцьк, ЛІРОЛ університету “Україна”, 2004. – 105с.
2. Жданова О.М. Організація та методика оздоровчої фізичної культури і рекреаційного туризму. Навчальний посібник. – Луцьк: Вежа, 2000. – 248с.
3. Мурза В.П. Психолого-фізична реабілітація. Підручник. – К.: «Олан», 2005. – 608 с.
4. Мурза В.П. Фізична реабілітація. Навчальний посібник. – К.: «Олан», 2004. – 559 с.
5. Мухін В.М. Фізична реабілітація. - К.: Олімпійська література, 2000. – 487 с.
6. Основи фізичної реабілітації: навч. Посібник. – Кіровоград: РВВКДПІ ім. В. Винниченка, 2004. – 238 с.
7. Порада А.М., Порада О.В. Медико-соціальна реабілітація і медичний контроль: підручник. — К.: ВСВ “Медицина”, 2011. — 296 с.

Практичне заняття 2. Професійна діяльність фахівця з фізичної реабілітації (2 год.)

Основні питання / ключові слова: Фахові спеціальності за напрямком фізичної культури і спорту. Формування професійної спрямованості на майбутню професію та етапи її формування. Посади і посадові обов’язки фахівців фізичної реабілітації. Основне призначення фахівця з фізичної реабілітації. Посадові інструкції працівників відділення кінезіотерапії.

Рекомендована література:

1. Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі “фізичне виховання і спорт”: Підручник. – Харків: „ОВС”, 2005. – 240 с.
2. Деделюк Н.А. Програмно-нормативне забезпечення галузі фізичного виховання і спорту (методичні рекомендації). – Луцьк, ЛІРОЛ університету “Україна”, 2004. – 105с.
3. Документи, які регулюють діяльність ФФР[Електронний ресурс] Режим доступу:http://www.physrehab.org.ua/external_uk.html
4. Крьосний Д.І., Васкес Естуардо. Охорона здоров’я – ліцензування та акредитація: Навч. Посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2003. – 334 с.

5. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання. Навчальний посібник. Том 1. – Київ: Олімпійська література, 2003.-424с.
6. Професійна діяльність фахівця з фізичної реабілітації [Електронний ресурс] Режим доступу: http://allref.com.ua/uk/skachaty/Profesiynna_diyal-nist-fahivcya_z_fizichnoyi_reabilitaciyi27
7. Томашук О.Г. Управління фізичною культурою і спортом: методичний посібник. – Луцьк: ЛІРоЛ ВМУРоЛ «Україна», 2007. – 78 с.

Лекція 2. Рухові режими під час реабілітації. Програмування і здійснення процесу фізичної реабілітації. Основні засоби фізичної реабілітації.

Основні питання / ключові слова: Вільний руховий режим. Щадний руховий режим. Щадно-тренувальний руховий режим. Тренувальний руховий режим.

Практичне заняття 3. Рухові режими під час реабілітації. (2 год.).

Основні питання / ключові слова: Суворо постільний руховий режим. Постільний руховий режим. Палатний руховий режим. Вільний руховий режим. Щадний руховий режим. Щадно-тренувальний руховий режим. Тренувальний руховий режим.

Рекомендована література:

1. Мухін В. М. Фізична реабілітація: підручник – К.: Олімпійська література, 2010. – 488 с.
2. Лечебная физкультура: Справочник // Под ред. Епифанова В.А.- М.: Медицина, 1987.-528с.
3. Лечебная физическая культура: Учебник для институтов физкультуры //Под ред. С.Н.Попова.-М.: Физкультура и спорт, 1988.-272с.
4. Лечебная физкультура и врачебный контроль //Под ред.В.А.Епифанова, Г.Л.Апанасенко .-М.: Медицина, 1990.

Практичне заняття 4-5. Організація реабілітаційного процесу (4 год.).

Основні питання / ключові слова: Організація реабілітаційного процесу. Принципи та методи застосування засобів фізичної реабілітації.

Рекомендована література:

1. Деделюк Н.А. Програмно-нормативне забезпечення галузі фізичного виховання і спорту (методичні рекомендації). – Луцьк, ЛІРоЛ університету “Україна”, 2004. – 105с.
2. Жданова О.М.. Організація та методика оздоровчої фізичної культури і рекреаційного туризму. Навчальний посібник. – Луцьк: Вежа, 2000. – 248с.
3. Мурза В.П. Психолого-фізична реабілітація. Підручник. – К.: «Олан», 2005. – 608 с.
4. Мурза В.П. Фізична реабілітація. Навчальний посібник. – К.: «Олан», 2004. – 559 с.
5. Мухін В.М. Фізична реабілітація. - К.: Олімпійська література, 2000. – 487 с.
6. Основи фізичної реабілітації: навч. Посібник. – Кіровоград: РВВКДП ім. В. Винниченка, 2004. – 238 с.
7. Порада А.М., Порада О.В. Медико-соціальна реабілітація і медичний контроль: підручник. — К.: ВСВ “Медицина”, 2011. — 296 с.

Лекція 3. Основи організації лікувально-профілактичного забезпечення. Принципи організації лікувально-профілактичної допомоги.

Основні питання / ключові слова: Організація реабілітаційного процесу.

Практичне заняття 6-7. Принципи організації лікувально-профілактичної допомоги. (4 год.).

Основні питання / ключові слова: Основи організації лікувально-профілактичного забезпечення. Принципи організації лікувально-профілактичної допомоги.

Рекомендована література:

1. Деделюк Н.А. Програмно-нормативне забезпечення галузі фізичного виховання і спорту (методичні рекомендації). – Луцьк, ЛПРОЛ університету “Україна”, 2004. – 105с.
2. Жданова О.М. Організація та методика оздоровчої фізичної культури і рекреаційного туризму. Навчальний посібник. – Луцьк: Вежа, 2000. – 248с.
3. Мурза В.П. Психолого-фізична реабілітація. Підручник. – К.: «Олан», 2005. – 608 с.
4. Мурза В.П. Фізична реабілітація. Навчальний посібник. – К.: «Олан», 2004. – 559 с.
5. Мухін В.М. Фізична реабілітація. - К.: Олімпійська література, 2000. – 487 с.
6. Основи фізичної реабілітації: навч. Посібник. – Кіровоград: РВВКДПІ ім. В. Винниченка, 2004. – 238 с.

Практичне заняття 8. Характеристика фахових компетентностей фізичних терапевтів (2 год.).

Основні питання / ключові слова: Дослідницько-аналітична компетентність. Прогностична компетентність. Технологічно-реабілітаційна компетентність. Організаційна компетентність.

Рекомендована література:

1. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія / Ю.М. Рашкевич. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 168 с.
2. Мухін В. М. Фізична реабілітація: підручник – К.: Олімпійська література, 2010. – 488 с.

Модуль 2. Програмно-нормативні засади організації реабілітаційних закладів

Лекція 4. Законодавча база розвитку фізичної реабілітації в Україні. Документальне забезпечення організації реабілітаційних закладів.

Основні питання / ключові слова: Законодавча база, документальне забезпечення організації реабілітаційних закладів.

Практичне заняття 9. Нормативні засади організації реабілітаційних закладів. (2 год.).

Основні питання / ключові слова: Законодавча база розвитку фізичної культури і спорту та реабілітації в Україні. Документальне забезпечення організації реабілітаційних закладів. Ліцензування та акредитація реабілітаційних закладів.

Рекомендована література:

1. Деделюк Н.А. Програмно-нормативне забезпечення галузі фізичного виховання і спорту (методичні рекомендації). – Луцьк, ЛПРОЛ університету “Україна”, 2004. – 105с.

2. Жданова О.М. Організація та методика оздоровчої фізичної культури і рекреаційного туризму. Навчальний посібник. – Луцьк: Вежа, 2000. – 248с.
3. Мурза В.П. Психолого-фізична реабілітація. Підручник. – К.: «Олан», 2005. – 608 с.
4. Мурза В.П. Фізична реабілітація. Навчальний посібник. – К.: «Олан», 2004. – 559 с.

Лекція 5. Ліцензування та акредитація реабілітаційних закладів. Статут лікувально-профілактичного закладу та його розділи.

Основні питання / ключові слова: Завдання проведення ліцензування та акредитації. Обов'язкові документи для проведення акредитації. Статут лікувально-профілактичного закладу та його розділи. Програмування і здійснення процесу фізичної реабілітації. Стан програмно-нормативної бази розвитку реабілітаційних закладів в Україні.

Практичне заняття 10-11. Ліцензування та акредитація реабілітаційних закладів. Статут лікувально-профілактичного закладу (4 год.).

Основні питання / ключові слова: Завдання проведення ліцензування та акредитації. Обов'язкові документи для проведення акредитації. Статут лікувально-профілактичного закладу та його розділи. Програмування і здійснення процесу фізичної реабілітації. Стан програмно-нормативної бази розвитку реабілітаційних закладів в Україні. Нормативно-правова підтримка реабілітації інвалідів в Україні. Види реабілітаційних закладів за кордоном.

Рекомендована література:

1. Деделюк Н.А. Програмно-нормативне забезпечення галузі фізичного виховання і спорту (методичні рекомендації). – Луцьк, ЛІРОЛ університету “Україна”, 2004. – 105с.
2. Жданова О.М. Організація та методика оздоровчої фізичної культури і рекреаційного туризму. Навчальний посібник. – Луцьк: Вежа, 2000. – 248с.
3. Мурза В.П. Психолого-фізична реабілітація. Підручник. – К.: «Олан», 2005. – 608 с.
4. Мурза В.П. Фізична реабілітація. Навчальний посібник. – К.: «Олан», 2004. – 559 с.

Модуль 3. Структурна організація реабілітаційних закладів

Лекція 6. Структура реабілітаційних закладів. Організація реабілітаційного процесу.

Основні питання / ключові слова: Структура діяльності реабілітаційних закладів для інвалідів. Структура діяльності реабілітаційних закладів для дітей з обмеженими можливостями. Структура та площа медичних приміщень у закладах для дітей з функціональними обмеженнями. Структура діяльності реабілітаційних закладів у санаторно-курортних умовах.

Практичне заняття 12-14. Структура реабілітаційних закладів. (6 год.).

Основні питання / ключові слова: Структура діяльності реабілітаційних закладів для інвалідів. Структура діяльності реабілітаційних закладів для дітей з обмеженими можливостями. Структура та площа медичних приміщень у закладах

для дітей з функціональними обмеженнями. Структура та діяльність реабілітаційних закладів для осіб похилого віку.

Рекомендована література:

1. Деделюк Н.А. Програмно-нормативне забезпечення галузі фізичного виховання і спорту (методичні рекомендації). – Луцьк, ЛІРОЛ університету “Україна”, 2004. – 105с.
2. Жданова О.М. Організація та методика оздоровчої фізичної культури і рекреаційного туризму. Навчальний посібник. – Луцьк: Вежа, 2000. – 248с.
3. Мурза В.П. Психолого-фізична реабілітація. Підручник. – К.: «Олан», 2005. – 608 с.
4. Мурза В.П. Фізична реабілітація. Навчальний посібник. – К.: «Олан», 2004. – 559 с.
5. Мухін В.М. Фізична реабілітація. - К.: Олімпійська література, 2000. – 487 с.
6. Основи фізичної реабілітації: навч. Посібник. – Кіровоград: РВВКДПІ ім. В. Винниченка, 2004. – 238 с.

Практичне заняття 15-17. Структура реабілітаційних закладів. (6 год.).

Основні питання / ключові слова: Організація роботи соціально-реабілітаційних закладів. Структура соціально-реабілітаційного Центру. Вимоги до приміщень та оснащенню соціально-реабілітаційного Центру. Правила направлення неповнолітніх до соціально-реабілітаційного Центру. Організація роботи закладів з професійної реабілітації інвалідів. Типи закладів з професійної реабілітації інвалідів. Структура та діяльність Центру професійної реабілітації інвалідів. Організація роботи спортивно-реабілітаційного центру.

Рекомендована література:

1. Мухін В. М. Фізична реабілітація: підручник – К.: Олімпійська література, 2010. – 488 с.
2. Лечебная физкультура: Справочник // Под ред. Епифанова В.А.- М.: Медицина, 1987.-528с.
3. Лечебная физическая культура: Учебник для институтов физкультуры //Под ред. С.Н.Попова.-М.: Физкультура и спорт, 1988.-272с.
4. Лечебная физкультура и врачебный контроль // Под ред. В.А. Епифанова, Г.Л.Апанасенко .-М.: Медицина, 1990.

Практичне заняття 18. Характеристика медичних та реабілітаційних установ в Україні. (2 год.).

Основні питання / ключові слова: Характеристика медичних установ. Характеристика реабілітаційних центрів. Характеристика різних видів санаторіїв. Особливості методики ЛФК в санаторії.

Рекомендована література:

1. Мухін В. М. Фізична реабілітація: підручник – К.: Олімпійська література, 2010. – 488 с.
2. Лечебная физкультура: Справочник // Под ред. Епифанова В.А.- М.: Медицина, 1987.-528с.
3. Лечебная физическая культура: Учебник для институтов физкультуры //Под ред. С.Н.Попова.-М.: Физкультура и спорт, 1988.-272с.
4. Лечебная физкультура и врачебный контроль // Под ред.В.А. Епифанова,

Г.Л.Апанасенко .-М.: Медицина, 1990.

Практичне заняття 19. Кадрове та матеріальне забезпечення реабілітаційних закладів. (2 год.).

Основні питання / ключові слова: Структура багатoproфільного відділення медичної реабілітації. Організаційно-функціональна модель реабілітаційного центру для інвалідів. Кадрове забезпечення реабілітаційних закладів. Матеріальне забезпечення реабілітаційних закладів. Основи організації лікувально-профілактичного забезпечення.

Практичне заняття 20. Основи організації лікувально-профілактичного забезпечення. (2 год.).

Основні питання / ключові слова: Структура та діяльність реабілітаційних відділень у складі багатoproфільної лікарні. Лікувально-допоміжні та діагностичні підрозділи. Первинна медико-санітарна допомога на засадах сімейної медицини в Україні. Структура багатoproфільного відділення медичної реабілітації. Відділення фізіотерапії. Кабінет механотерапії. Організаційно-функціональна модель реабілітаційного центру для інвалідів.

Модуль 4. Державна система навчально-корекційних закладів України.

Практичне заняття 21. Організація реабілітаційної роботи в системі навчально-корекційних закладів для дітей з особливими потребами.

Основні питання / ключові слова: Структура та діяльність закладів для дітей – інвалідів. Державна система навчально-корекційних закладів України. Комплексна фізична реабілітація в закладах для людей з обмеженими фізичними можливостями. (2 год.).

Практичне заняття 22. Організація роботи в спеціалізованих реабілітаційних закладах для людей з обмеженими фізичними можливостями. (2 год.).

Основні питання / ключові слова: Організація роботи в спеціалізованих реабілітаційних закладах для людей з обмеженими фізичними можливостями. Заклади для дітей-інвалідів. Структура та діяльність закладів для дітей –інвалідів. Державна система навчально-корекційних закладів України. Комплексна фізична реабілітація в закладах для людей з обмеженими фізичними можливостями.

Рекомендована література:

1. Мухін В. М. Фізична реабілітація: підручник – К.: Олімпійська література, 2010. – 488 с.
2. Лечебная физкультура: Справочник // Под ред. Епифанова В.А.- М.: Медицина, 1987.-528с.
3. Лечебная физическая культура: Учебник для институтов физкультуры //Под ред. С.Н.Попова.-М.: Физкультура и спорт, 1988.-272с.
4. Лечебная физкультура и врачебный контроль // Под ред. В.А. Епифанова, Г.Л.Апанасенко .-М.: Медицина, 1990.

Змістовий модуль II. Гігієна у фізичній реабілітації

Модуль 1. Основи гігієни. Гігієна фізичного терапевта

Лекція 1. Вступ. Предмет і завдання гігієни. Розділи і методи гігієни

Основні питання / ключові слова: гігієна, розділи гігієни, загальна гігієна, комунальна гігієна, гігієна праці, або професійна гігієна, гігієна харчування, гігієна дітей та підлітків, радіаційна гігієна, гігієна екстремальних станів, особиста гігієна, військова гігієна, соціальна гігієна, методи гігієнічних досліджень.

Лекція 2. Особиста гігієна та гігієна в реабілітації

Основні питання / ключові слова: особиста гігієна, збереження здоров'я, відновлення здоров'я, гігієнічні вимоги у повсякденному житті й діяльності людини. Гігієна тіла і порожнини рота, гігієна фізичного виховання та загартування, запобігання шкідливих звичкам. Гігієна в реабілітації, гігієна реабілітолога, гігієна хворого.

Практична робота №1-2. Гігієна фізичного терапевта, ерготерапевта (4 год)

Основні питання / ключові слова: гігієна, гігієнічна оцінка умов праці лікарів-реабілітологів, внутрішньолікарняні інфекції (ВЛІ): золотистий стафілокок; епідермальний стафілокок; пневмококи; клебсієла тощо; характеристика ВЛІ, причини, що обумовлюють значне поширення ВЛІ, основні шляхи зараження, вплив на організм, профілактика зараження, профілактика професійних захворювань; заходи для подолання ВЛІ та зниження ризиків професійної діяльності здоров'ю фізичного терапевта та ерготерапевта; особливості гігієни фізичного терапевта та ерготерапевта.

Практична робота №3. Особиста гігієна фізичного терапевта, ерготерапевта (2 год)

Основні питання / ключові слова: гігієна, особиста гігієна, гігієнічний догляд за тілом та ротовою порожниною, визначення типу шкіри обличчя, чому так важливо, щоб фізичний терапевт та ерготерапевт дотримувався особистої гігієни.

Практична робота №4. Гігієнічні вимоги до одягу та взуття фізичного терапевта, ерготерапевта (2 год)

Основні питання / ключові слова: гігієна, властивості одягу, гігієнічні вимоги до одягу та взуття фізичного терапевта, ерготерапевта, гігієнічні заходи, що запобігають утворенню неправильної форми стопи, чому так важливо, щоб фізичний терапевт та ерготерапевт дотримувався гігієнічних вимог до спеціального одягу та взуття.

Практична робота №5. Хроногігієна фізичного терапевта, ерготерапевта (2 год)

Основні питання / ключові слова: гігієна, хронобіологія, хроногігієна, індивідуальний добовий ритм.

Рекомендована література

1. Гігієна у фізичній реабілітації: підручник / К.О. Пашко, Д.В. Попович, О.В. Лотоцька, О.В. Сопель, В.А.Кондратюк, Г.А. Крицька. – Тернопіль: ТДМУ, 2019. – 360 с.
2. Дуло О. А. Гігієна в системі підготовки спеціалістів з фізичної реабілітації : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів / О. А. Дуло, В. А. Товт, К. П. Мелега. – Ужгород : Графіка, 2011. – 256 с.

3. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / Кондратюк В.А., Сергета Б.Р., Бойчук Б.Р. та ін. / За ред. В.А. Кондратюка. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2003.- 592 с.
4. Маруненко І.М., Неведомська Є.О., Бобрицька В.І. Анатомія і вікова фізіологія з основами шкільної гігієни: Курс лекцій для студ. небіол. спец. вищ. пед. навч. закл. – К.: Професіонал, 2006. – 480 с.
5. Загальна гігієна: Посібник до практичних занять / За ред. І.І. Даценко. - Львів: Світ, 2001. - 471 с.
6. Неведомська Є.О., Маруненко І.М. Гігієна: навч.-метод. посіб. з проведення практичних робіт [для студ. вищ. навч. закл.] / Є. О. Неведомська, І. М. Маруненко. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2013. – 34 с.

Модуль 2. Гігієнічні вимоги до місць перебування хворих

Лекція 3. Небезпеки здоров'ю в місцях перебування хворого та гігієнічні рекомендації

Основні питання / ключові слова: чисельність населення України за даними Держкомстату, динаміка зміни чисельності населення України, негативні впливи на здоров'я в сучасному світі, гіподинамія, алкоголізм, електромагнітне випромінювання мобільних телефонів, мобіломанія, психологічна залежність від мобільного телефону, гігієна користування мобільним телефоном, вплив навушників на здоров'я, небезпека від пластикового посуду, небезпеки здоров'ю в місцях перебування хворого, гігієнічні рекомендації.

Лекція 4. Гігієнічні вимоги до умов перебування хворого

Основні питання / ключові слова: мікроклімат приміщення та лікарняної палати, природне та штучне освітлення приміщення, гігієнічні вимоги до палати в лікувальному закладі, гігієнічні вимоги до місця перебування хворого вдома.

Практична робота №6-7. Гігієнічна оцінка мікроклімату приміщення та лікарняної палати (4 год)

Основні питання / ключові слова: гігієнічна оцінка, мікроклімат приміщення, де перебуває хворий, гігієнічні вимоги; фізичні чинники (температура, вологість, швидкість руху повітря, інфрачервоне випромінювання), умови навколишнього середовища, що зумовлюють тепловий стан приміщення і впливають на теплообмін людини, яка у ньому перебуває; визначення температурного режиму приміщення; санітарні норми температури повітря в різних приміщеннях; визначення вологості повітря; гігієнічна оцінка мікроклімату лікарняної палати.

Практична робота №8. Гігієнічна оцінка природного та штучного освітлення приміщення (2 год)

Основні питання / ключові слова: гігієнічні вимоги до освітлення приміщень; гігієнічна оцінка природного освітлення приміщення; гігієнічна оцінка штучного освітлення приміщення.

Практична робота №9. Гігієнічна оцінка лікарняної палати (2 год)

Основні питання / ключові слова: гігієнічні вимоги до лікарняної палати; Протокол гігієнічної оцінки лікарняної палати загального призначення; санітарно-гігієнічний режим у лікарні та лікарняній палаті.

Практична робота №10-11. Розв'язання ситуаційних задач щодо дотримання гігієнічних вимог у лікарні (4 год)

Основні питання / ключові слова: розв'язання ситуаційних задач щодо дотримання гігієнічних вимог у лікарні.

Рекомендована література

1. Гігієна у фізичній реабілітації: підручник / К.О. Пашко, Д.В. Попович, О.В. Лотоцька, О.В. Сопель, В.А.Кондратюк, Г.А. Крицька. – Тернопіль: ТДМУ, 2019. – 360 с.
2. Дуло О. А. Гігієна в системі підготовки спеціалістів з фізичної реабілітації : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів / О. А. Дуло, В. А. Товт, К. П. Мелега. – Ужгород : Графіка, 2011. – 256 с.
3. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / Кондратюк В.А., Сергета Б.Р., Бойчук Б.Р. та ін. / За ред. В.А. Кондратюка. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2003.- 592 с.
4. Маруненко І.М., Неведомська Є.О., Бобрицька В.І. Анатомія і вікова фізіологія з основами шкільної гігієни: Курс лекцій для студ. небіол. спец. вищ. пед. навч. закл. – К.: Професіонал, 2006. – 480 с.
5. Загальна гігієна: Посібник до практичних занять / За ред. І.І. Даценко. - Львів: Світ, 2001. - 471 с.
6. Неведомська Є.О., Маруненко І.М. Гігієна: навч.-метод. посіб. з проведення практичних робіт [для студ. вищ. навч. закл.] / Є. О. Неведомська, І. М. Маруненко. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2013. – 34 с.
7. Никберг Й.Й. Гигиена больниц. - К.: Здоров'я, 1993. - 260 с.

Модуль 3. Гігієнічні вимоги до місць реабілітації хворих

Лекція 5. Гігієнічні вимоги до місць занять фізичною культурою

Основні питання / ключові слова: фізична культура, ЛФК, гігієнічні вимоги до спортивного залу, гігієнічні вимоги до залу ЛФК.

Лекція 6. Гігієнічні вимоги до місць проведення масажу

Основні питання / ключові слова: масаж, гігієнічні вимоги до місць проведення масажу, гігієнічні вимоги до проведення масажу.

Практична робота №12-13. Гігієнічні вимоги до місць занять фізичною культурою (4 год)

Основні питання / ключові слова: загальні гігієнічні вимоги до місць занять фізичною культурою; гігієнічна оцінка спортивного залу; Протокол гігієнічного дослідження спортивного залу.

Практична робота №14-15. Гігієнічна оцінка організації заняття з ЛФК (4 год)

Основні питання / ключові слова: методичні рекомендації до проведення занять з ЛФК; кількісна оцінка ефективності організації заняття з ЛФК, загальна та моторна щільність заняття з ЛФК; алгоритм для гігієнічної оцінки організації заняття з ЛФК; фізіологічні показники пацієнтів на занятті з ЛФК.

Рекомендована література

1. Гігієна у фізичній реабілітації: підручник / К.О. Пашко, Д.В. Попович, О.В. Лотоцька, О.В. Сопель, В.А. Кондратюк, Г.А. Крицька. – Тернопіль: ТДМУ, 2019. – 360 с.
2. Дуло О. А. Гігієна в системі підготовки спеціалістів з фізичної реабілітації : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів / О. А. Дуло, В. А. Товт, К. П. Мелега. – Ужгород : Графіка, 2011. – 256 с.
3. Неведомська Є.О., Маруненко І.М. Гігієна: навч.-метод. посіб. з проведення практичних робіт [для студ. вищ. навч. закл.] / Є. О. Неведомська, І. М. Маруненко. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2013. – 34 с.
4. Никберг Й.Й. Гигиена больниц. - К.: Здоров'я, 1993. - 260 с.

Змістовий модуль III. Медичне право та деонтологія

Модуль 1. Правові умови основ організації охорони здоров'я в Україні

Лекція 1. Основи законодавства України про охорону здоров'я.

Основні питання / ключові слова: Основи законодавства України про охорону здоров'я. Права та обов'язки пацієнтів в Україні. Поняття про медичну допомогу, медичне обслуговування.

Лекція 2. Система громадського здоров'я.

Основні питання / ключові слова: Система громадського здоров'я в Україні. Центр громадського здоров'я. Принципи громадського здоров'я.

Практичне заняття 1.

Державна політика у сфері контролю за якістю харчових продуктів, питної води та атмосферного повітря.

Основні питання / ключові слова: Правові принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів. Правові та організаційні засади функціонування системи питного водопостачання. Правові і організаційні вимоги в галузі охорони атмосферного повітря.

Рекомендована література

1. Медичне право України: Практикум // Волков В.Д., Дешко Л.М., Мазур Ю.В. – Донецьк: Сучасний друк, 2010. – 249 с.
2. Медичне право України: Підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г. Стеценка. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2008. – 507 с.
3. Медичне право України: програма курсу // Н.Б. Болотіна. – Вид-во “Юридична література”, 2001. – 48 с.
4. Стеценко С.Г. Медицинское право: Учебник. – СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2004. – 572 с.
5. Грандо А.А. Лікарська етика і медична деонтологія -К.: Вища школа, 1988. - 192 с.

Практичне заняття 2. Правові засади державної політики щодо обігу в Україні лікарських засобів та медичних виробів.

Основні питання / ключові слова: Національний перелік основних лікарських засобів і виробів медичного призначення. Правила виписування рецептів на лікарські засоби. Конвенція Ради Європи про підроблення медичної продукції.

Практичне заняття 3. Правові засади отримання медичної допомоги громадянами України за кордоном.

Основні питання / ключові слова: Порядок направлення громадян на лікування за кордон. Рекомендації громадянам України, які мають намір отримати медичні послуги за кордоном. Оформлення висновку МОЗ про необхідність направлення хворого на лікування за кордон

Рекомендована література

1. Медичне право України: Практикум // Волков В.Д., Дешко Л.М., Мазур Ю.В. – Донецьк: Сучасний друк, 2010. – 249 с.

2. Медичне право України: Підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г. Стеценка. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2008. – 507 с.

3. Медичне право України: програма курсу // Н.Б. Болотіна. – Вид-во “Юридична література”, 2001. – 48 с.

4. Стеценко С.Г. Медицинское право: Учебник. – СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2004. – 572 с.

5. Грандо А.А. Лікарська етика і медична деонтологія -К.: Вища школа, 1988. - 192 с.

Практичне заняття 4. Правові умови медико-соціальної реабілітації в Україні.

Основні питання / ключові слова: Правове регулювання реабілітації інвалідів в Україні. Медико-соціальна експертиза. Медико-соціальна реабілітація дітей.

Практичне заняття 5. Правові умови медичної та медико-психологічної реабілітації осіб з числа військовослужбовців збройних сил України.

Основні питання / ключові слова: Положення про медичний реабілітаційний центр Національної гвардії України. Медична та медико-психологічна реабілітація у збройних силах України. Правові умови відбору хворих на медичну реабілітацію.

Рекомендована література

1. Медичне право України: Практикум // Волков В.Д., Дешко Л.М., Мазур Ю.В. – Донецьк: Сучасний друк, 2010. – 249 с.

2. Медичне право України: Підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г. Стеценка. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2008. – 507 с.

3. Медичне право України: програма курсу // Н.Б. Болотіна. – Вид-во “Юридична література”, 2001. – 48 с.

4. Стеценко С.Г. Медицинское право: Учебник. – СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2004. – 572 с.

5. Грандо А.А. Лікарська етика і медична деонтологія -К.: Вища школа, 1988. - 192 с.

Практичне заняття 6. Правові умови реабілітації осіб, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції.

Основні питання / ключові слова: Система надання реабілітаційних послуг особам, які брали участь в антитерористичній операції. Організаційно-правовий

механізм реабілітації учасників антитерористичної операції. Фізична та медична реабілітація учасників антитерористичної операції.

Рекомендована література

1. Медичне право України: Практикум // Волков В.Д., Дешко Л.М., Мазур Ю.В. – Донецьк: Сучасний друк, 2010. – 249 с.

2. Медичне право України: Підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г. Стеценка. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2008. – 507 с.

3. Медичне право України: програма курсу // Н.Б. Болотіна. – Вид-во “Юридична література”, 2001. – 48 с.

4. Стеценко С.Г. Медицинское право: Учебник. – СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2004. – 572 с.

5. Грандо А.А. Лікарська етика і медична деонтологія -К.: Вища школа, 1988. - 192 с.

Модуль 2. Медична деонтологія

Лекція 3. Деонтологічні засади медичної та реабілітаційної діяльності.

Основні питання / ключові слова: Медична етика та медична деонтологія, визначення та суть понять; моральні цінності в медицині / реабілітації, принципи і правила біомедичної етики; моральна культура лікаря / реабілітолога як підстава професіоналізму; основні деонтологічні підходи в реабілітації.

Лекція 4. Основні моделі взаємин в системі лікар-хворий.

Основні питання / ключові слова: Міжособові відносини між лікарем і пацієнтом. Лікар виступає в ролі експерта. Модель колегіального типу. Модель контрактного типу.

Практичне заняття 7. Лікарська таємниця: визначення, основні правові документи.

Основні питання / ключові слова: Визначення і суть лікарської таємниці. Принципи збереження лікарської таємниці. Можливі обмеження права пацієнта на конфіденційність.

Рекомендована література

1. Медичне право України: Практикум // Волков В.Д., Дешко Л.М., Мазур Ю.В. – Донецьк: Сучасний друк, 2010. – 249 с.

2. Медичне право України: Підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г. Стеценка. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2008. – 507 с.

3. Медичне право України: програма курсу // Н.Б. Болотіна. – Вид-во “Юридична література”, 2001. – 48 с.

4. Стеценко С.Г. Медицинское право: Учебник. – СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2004. – 572 с.

5. Грандо А.А. Лікарська етика і медична деонтологія -К.: Вища школа, 1988. - 192 с.

Практичне заняття 8. Лікарська помилка: визначення, види лікарських помилок.

Основні питання / ключові слова: Природа «лікарської помилки». Поняття «лікарська помилка». Класифікація лікарських помилок.

Рекомендована література

1. Медичне право України: Практикум // Волков В.Д., Дешко Л.М., Мазур Ю.В. – Донецьк: Сучасний друк, 2010. – 249 с.

2. Медичне право України: Підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г. Стеценка. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2008. – 507 с.

3. Медичне право України: програма курсу // Н.Б. Болотіна. – Вид-во “Юридична література”, 2001. – 48 с.

4. Стеценко С.Г. Медицинское право: Учебник. – СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2004. – 572 с.

5. Грандо А.А. Лікарська етика і медична деонтологія -К.: Вища школа, 1988. - 192 с.

Практичне заняття 9. Деонтологічні аспекти захисту права пацієнтів на життя.

Основні питання / ключові слова: Основні етичні проблеми трансплантології. Етичні проблеми використання ембріональних стовбурових клітин. Екстракорпоральне (штучне) запліднення. Етичні проблеми штучного переривання вагітності.

Рекомендована література

1. Медичне право України: Практикум // Волков В.Д., Дешко Л.М., Мазур Ю.В. – Донецьк: Сучасний друк, 2010. – 249 с.

2. Медичне право України: Підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г. Стеценка. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2008. – 507 с.

3. Медичне право України: програма курсу // Н.Б. Болотіна. – Вид-во “Юридична література”, 2001. – 48 с.

4. Стеценко С.Г. Медицинское право: Учебник. – СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2004. – 572 с.

5. Грандо А.А. Лікарська етика і медична деонтологія -К.: Вища школа, 1988. - 192 с.

Практичне заняття 10. Деонтологічні проблеми права пацієнта на смерть.

Основні питання / ключові слова: Етичні проблеми відношення до смерті. Критерії смерті. Етичні проблеми реанімації. Право людини на смерть. Евтаназія.

Рекомендована література

1. Медичне право України: Практикум // Волков В.Д., Дешко Л.М., Мазур Ю.В. – Донецьк: Сучасний друк, 2010. – 249 с.

2. Медичне право України: Підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г. Стеценка. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2008. – 507 с.

3. Медичне право України: програма курсу // Н.Б. Болотіна. – Вид-во “Юридична література”, 2001. – 48 с.

4. Стеценко С.Г. Медицинское право: Учебник. – СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2004. – 572 с.

5. Грандо А.А. Лікарська етика і медична деонтологія -К.: Вища школа, 1988. - 192 с.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Змістовний модуль I Організація діяльності реабілітаційних закладів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	2	2	1	1		
Відвідування практичних занять	1	8	8	3	3	9	9	2	2
Робота на практичному занятті	10	8	80	3	30	9	90	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			121		65		130		52
Максимальна кількість балів : 368									
Розрахунок коефіцієнта : / 100 = 368 / 100 = 3,68									

Змістовний модуль II. Гігієна у фізичній реабілітації

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	5	5	6	6	4	4
Робота на практичному занятті	10	4	40	4	40	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5
Виконання ІНДЗ	10					1	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом			77		78		66
Максимальна кількість балів : 221							
Розрахунок коефіцієнта : 221 / 100 = 2,21							

Змістовний модуль III. Медичне право та деонтологія

	М а к	Модуль 1	Модуль 2
--	-------	----------	----------

Вид діяльності студента		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	6	6	4	4
Робота на практичному занятті	10	6	60	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			103	81	
Максимальна кількість балів : 184					
Розрахунок коефіцієнта : $184 / 100 = 1,84$					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання
Змістовний модуль I Організація діяльності реабілітаційних закладів

Змістовий модуль теми курсу	Академічний контроль	Бали
Модуль 1. Структура і принципи фізичної реабілітації (14год.)		
1. Організаційні форми процедур кінезіотерапії. Організація кінезіотерапії в лікувально-реабілітаційних закладах.	Поточний	5
Модуль 2. Програмно-нормативні засади організації реабілітаційних закладів (14 год.)		
1. Сучасні проблеми розвитку фізичної реабілітації як галузі професійної діяльності та освітньої спеціальності.	Поточний	5
Модуль 3. Структурна організація реабілітаційних закладів (14 год.)		
1. Організація фізіотерапевтичної допомоги населенню України	Поточний	5
Модуль 4. Державна система навчально-корекційних закладів України. (14 год.)		
1. Адаптивне фізичне виховання в системі реабілітації осіб з особливими потребами.	Поточний	5
2. Адаптивний спорт в системі реабілітації.		
Всього: 56 годин		20

Змістовий модуль II. Гігієна у фізичній реабілітації

Змістовий модуль теми курсу	Академічний контроль	Бали
-----------------------------	----------------------	------

Модуль 1. Основи гігієни. Гігієна фізичного терапевта (14 год.)		
1. Історія розвитку гігієни як науки. Вчені-гігієністи світу та України та їхній вклад у науку	Поточний	5
2. Гігієна дівчини / жінки		
3. Гігієна хлопця / чоловіка		
4. Гігієна порожнини рота і зубів. Гігієнічні вимоги до зубної щітки та зубної пасти. Іригатори: особливості, переваги		
5. Одяг та його класифікація. Гігієнічні вимоги до одягу (повсякденного, спортивного, фізичного терапевта).		
6. Взуття та його класифікація. Гігієнічні вимоги до взуття (повсякденного, спортивного, фізичного терапевта).		
7. Хронобіологія. Біологічні ритми людини та їх значення у повсякденному житті, навчанні, роботі, занятті спортом.		
8. Біоритмологічні основи особистої гігієни (хроногігієна).		
9. Десинхронози: поняття, профілактика		
10. Сон - найкращі ліки. Поняття про сон, види сну. Гігієнічні вимоги до сну.		
Модуль 2. Гігієнічні вимоги до місць перебування хворих (12 год.)		
11. Пролежні: поняття, причини, профілактика.	Поточний	5
12. Гігієнічні вимоги до умов реабілітації хворого прикутого до ліжка (домашні умови)		
13. Гігієнічні вимоги до умов реабілітації хворого прикутого до ліжка (лікарняна палата)		
14. Гігієнічні вимоги до умов реабілітації хворих з органічними порушеннями нервової системи		
15. Гігієнічні вимоги до умов реабілітації хворих після інсульту		
16. Гігієнічні вимоги до умов реабілітації хворих з травмами, пошкодженнями та захворюваннями опорно-рухового апарату		
17. Гігієнічні вимоги до роботи за комп'ютером		
18. Гігієнічні вимоги до умов реабілітації хворих на серцево-судинні захворювання та після інфаркту міокарда		
19. Гігієнічні вимоги до умов реабілітації хворих з хворобою Альцгеймера		
20. Гігієнічні вимоги до умов реабілітації хворих при захворюваннях дихальних шляхів та легень		
21. Гігієнічні вимоги до умов реабілітації хворих при захворюваннях органів травлення та обміну речовин		

Модуль 3. Гігієнічні вимоги до місць реабілітації хворих (16 год.)		
22. Гігієнічні вимоги до лікарні	Поточний	5
23. Гігієнічні вимоги до лікарняної палати		
24. Гігієнічні вимоги до місць проведення масажу		
25. Гігієнічні вимоги до басейну		
26. Гігієнічні вимоги до місць проведення ЛФК		
27. Спортивне приладдя: класифікація, призначення. Гігієнічні вимоги до спортивного приладдя.		

Змістовий модуль III. Медичне право та деонтологія

Змістовий модуль теми курсу	Академічний контроль	Бали
Модуль 1. Правові умови основ організації охорони здоров'я в Україні (14 год.)		
1. Основи законодавства України про охорону здоров'я. 2. Система громадського здоров'я.	Поточний	5
Змістовий модуль 4. Медична деонтологія (14 год.)		
1. Деонтологічні засади медичної та реабілітаційної діяльності 2. Основні моделі взаємин в системі лікар-хворий	Поточний	5
Всього: 28 годин		20

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання
Форма контролю — модульне письмове тестування.

Критерії оцінювання модульного письмове тестування:

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	24 - 25

Оцінка	Кількість балів
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	21 - 23
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	18 – 20
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	13 – 17
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	10 -13
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	6 – 9
Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1-5

Критерії оцінювання ІНДЗ:

Кількість балів за усну доповідь - 5 балів, якщо дотримано таких вимог:

- наукова логічно побудована доповідь;
- відповідна темі мультимедійна презентація з наочним (схеми, таблиці, рисунки, фото, портрети) матеріалом;
- своєчасність виконання;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Кількість балів	Критерії оцінювання
4-5	представлений матеріал повністю або на достатньому рівні розкриває тему, містить додаткові інформативні відомості або пояснення
3-4	є неточності у викладенні матеріалу, відсутня логічна послідовність

0-2	робота не відповідає вимогам, виконана за іншою темою; матеріал представлено частково, допущені фактичні помилки в змісті роботи
-----	--

Кількість балів за мультимедійну презентацію - 5 балів, якщо дотримано таких вимог:

- відповідає темі доповіді;
- достатньо наочна (схеми, таблиці, рисунки, фото, портрети тощо);
- неперевантажена текстом;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні презентації.

Кількість балів	Критерії оцінювання
4-5	презентація повністю або на достатньому рівні розкриває тему, відповідає вимогам оформлення
3-4	є неточності у візуальному ряді, відсутня логічна послідовність поданих зображень, перевантажена текстом
0-2	презентація не відповідає вимогам, виконана за іншою темою або запозичена; матеріал представлено частково, допущені фактичні помилки в поданих матеріалах

Загальна кількість балів за правильного виконання ІНДЗ - 10 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання
Форма контролю — залік.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	90-100
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	82-89
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	75-81
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	69-74
Достатньо	60-68

Оцінка	Кількість балів
<i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	35-59
Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1-34

7. Навчально-методична картка дисципліни

Змістовний модуль I Організація діяльності реабілітаційних закладів: 120 год.: лекції - 12 год., практ. заняття - 44 год., самостійна робота - 56 год., модульний контроль - 8 год., залік.

Модулі	М 1. Структура і принципи фізичної реабілітації (121 бал)							
Лекції	1		2		3			
Теми лекцій	Історичні витоки та розвиток системи реабілітації. Становлення реабілітації як навчальної та наукової дисципліни.		Рухові режими під час реабілітації. Програмування і здійснення процесу фізичної реабілітації. Основні засоби фізичної реабілітації		Основи організації лікувально-профілактичного забезпечення. Принципи організації лікувально-профілактичної допомоги			
Лекції, відвід. (бали)	1		1		1			
Практичні заняття	1	2	3	4-5		6	7	8
Теми практичних занять	Історія розвитку системи реабілітації	Професійна діяльність фахівця з фізичної реабілітації	Рухові режими під час реабілітації	Організація реабілітаційного процесу		Принципи організації лікувально-профілактичної допомоги		Характеристика фахових компетентностей фізичних терапевтів
Робота на практ. зан.+відвід. (бали)	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1
Самост. роб, (бали)	5							
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота №1 (25 балів)							
Підсум. контроль								

Модулі	М 2. Програмно-нормативні засади організації реабілітаційних закладів (65 балів)		
Лекції	4	5	
Теми лекцій	Законодавча база розвитку фізичної реабілітації в Україні. Документальне забезпечення організації реабілітаційних закладів	Ліцензування та акредитація реабілітаційних закладів. Статут лікувально-профілактичного закладу та його розділи	
Лекції, відвід. (бали)	1	1	
Практичні заняття	9	10-11	
Теми практичних занять	Нормативні засади організації реабілітаційних закладів	Ліцензування та акредитація реабілітаційних закладів. Статут лікувально-профілактичного закладу	
Робота на практич. зан.+відвід. (бали)	10+1	10+1	10+1
Самост. роб, (бали)	5		
Пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота №2 (25 балів)		

Модулі	М 3. Структурна організація реабілітаційних закладів (130 балів)			
Лекції	6			
Теми лекцій	Структура реабілітаційних закладів. Організація реабілітаційного процесу.			
Лекції, відвід. (бали)	1			
Практичні заняття	12-17	18	19	20
Теми практичних занять	Структура реабілітаційних закладів	Характеристика медичних та реабілітаційних установ в Україні	Основи організації лікувально-профілактичного забезпечення	Кадрове та матеріальне забезпечення реабілітаційних закладів
Робота на практич. зан.+відвід. (бали)	60+6	10+1	10+1	10+1
Самост. роб, (бали)	5			
Пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота №3 (25 балів)			

Модулі	М 4. Державна система навчально-корекційних закладів України (52 бали)
--------	---

Лекції		
Практичні заняття	21	22
Теми практичних занять	Організація роботи в спеціалізованих реабілітаційних закладах для людей з обмеженими фізичними можливостями	Організація реабілітаційної роботи в системі навчально-корекційних закладів для дітей з особливими потребами
Робота на практ. зан.+відвід. (бали)	10+1	10+1
Самост. роб. (бали)	5	
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота №4 (25 балів)	
Підсум. контроль	Залік	

Змістовий модуль II. Гігієна у фізичній реабілітації : 90 год.: 12 год. – лекції, 30 год. – практичні заняття, 42 год. – самостійна робота, 6 год. – модульний контроль.

Модуль	Гігієна у фізичній реабілітації					
	Модуль I		Модуль II		Модуль III	
Назва модуля	Основи гігієни. Гігієна фізичного терапевта		Гігієнічні вимоги до місць перебування хворих		Гігієнічні вимоги до місць реабілітації хворих	
Кількість балів за модуль	77 балів		78 балів		66 балів	
Лекції	1	2	3	4	5	6
Теми лекцій	Вступ. Предмет і завдання гігієни. Розділи і методи гігієни (1 бал)	Особиста гігієна та гігієна в реабілітації (1 бал)	Небезпеки здоров'ю в місцях перебування хворого та гігієнічні рекомендації (1 бал)	Гігієнічні вимоги до умов перебування хворого (1 бал)	Гігієнічні вимоги до місць занять фізичною культурою (1 бал)	Гігієнічні вимоги до місць проведення масажу (1 бал)

Теми практичних занять	№1-2. Гігієна фізичного терапевта, ерготерапвта (2+10 балів) №3. Особиста гігієна фізичного терапевта, ерготерапвта (1+10 балів) №4. Гігієнічні вимоги до одягу та взуття фізичного терапевта, ерготерапвта (1+10 балів) №5. Хроногігієна фізичного терапевта, ерготерапвта (1+10 балів) №6-7. Гігієнічна оцінка мікроклімату приміщення та лікарняної палати (2+10 балів) №8. Гігієнічна оцінка природного та штучного освітлення приміщення (1+10 балів) №9. Гігієнічна оцінка лікарняної палати (1+10 балів) №10-11. Розв'язання ситуаційних задач щодо дотримання гігієнічних вимог у лікарні (2+10 балів) №12-13. Гігієнічні вимоги до місць занять фізичною культурою (2+10 балів) №14-15. Гігієнічна оцінка (організації заняття з ЛФК (2+10 балів)
Сам. робота	5
ІНДЗ	
Модульний контроль	25 балів
Підсум. контроль	Залік

Змістовий модуль III. Медичне право та деонтологія: 60 год.: лекції - 8 год., практ. заняття - 20 год., самостійна робота - 28 год., модульн. контроль - 4 год., залік - 2 год.

Модулі	М 1. Правові умови основ організації охорони здоров'я в Україні (103 бали)					
Лекції	1			2		
Теми лекцій	Основи законодавства України про охорону здоров'я			Система громадського здоров'я		
Лекції, відвід. (бали)	1			1		
Практичні заняття	1	2	3	4	5	6

Теми практичних занять	Державна політика у сфері контролю за якістю харчових продуктів, питної води та атмосферного повітря	Правові засади державної політики щодо обігу в Україні лікарських засобів та медичних виробів	Правові засади отримання медичної допомоги громадянами України за кордоном	Правові умови медико-соціальної реабілітації в Україні	Правові умови медичної та медико-психологічної реабілітації осіб з числа військовослужбовців збройних сил України	Правові умови реабілітації осіб, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції
Робота на практич. зан.+відвід. (бали)	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1	10+1
Самост. роб. (бали)	5			5		
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота №1 (25 балів)					

Модулі	М 2. Медична деонтологія (76 балів)					
Лекції	3			4		
Теми лекцій	Деонтологічні засади медичної та реабілітаційної діяльності			Основні моделі взаємин в системі лікар-хворий		
Лекції, відвід. (бали)	1			1		
Практичні заняття	7	8		9	10	
Теми практичних занять	Лікарська таємниця: визначення, основні правові документи	Лікарська помилка: визначення, види лікарських помилок		Деонтологічні аспекти захисту прав пацієнтів на життя	Деонтологічні проблеми права пацієнта на смерть	
Робота на практич. зан.+відвід. (бали)	10+1	10+1		10+1	10+1	
Самост. роб. (бали)	5			5		
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 2 (25 балів)					
Підсум. контроль	Залік					

8. Рекомендовані джерела

Змістовий модуль I. Організація діяльності реабілітаційних закладів

Основна:

1. Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі “фізичне виховання і спорт”: Підручник. – Харків: „ОВС”, 2005. – 240 с.
2. Зозуля Т.В., Свистунова Е.Г., Чешихина В.В. и др. Комплексная реабилитация инвалидов: Учеб.пособие для студ. высш. учеб. Заведений. – М.: Издательский центр “Академия”, 2005. – 304 с.
3. Крьосний Д.І., Васкес Естуардо. Охорона здоров'я – ліцензування та акредитація: Навч. Посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2003. – 334 с.
4. Медична та соціальна реабілітація: Навчальний посібник / За заг. ред. І.Р. Мисули, Л.О. Вакуленко. - Тернопіль: ТДМУ, 2005. - 402 с.
5. Мурза В.П. Психолого-фізична реабілітація. Підручник. – Київ: “Олан”, 2005. – 608 с.
6. Порада А.М., Порада О.В. Медико-соціальна реабілітація і медичний контроль: підручник. — К.: ВСВ “Медицина”, 2011. — 296 с.

Додаткова:

1. Бондарь В.І. Спеціальне навчання дітей з вадами розумового та сенсорного розвитку: стан та перспективи// Матеріали Всеукр. Науково-практ. конф. “Інтеграція аномальної дитини в сучасній системі соціальних відносин”. – К., 1994. – С.13-14.
2. Гайко Г.В., Шумада І.В. Основні принципи реабілітації хворих з наслідками травм і ортопедичних захворювань// Ортопедія, травматологія та протезування: Респ. міжвід. зб. – Вип.24. – К., 1995. – С.3-6.
3. Деделюк Н.А. Програмно-нормативне забезпечення галузі фізичного виховання і спорту (методичні рекомендації). – Луцьк, ЛІРОЛ університету “Україна”, 2004. – 105с.
4. Жданова О.М. та ін. Організація та методика оздоровчої фізичної культури і рекреаційного туризму. Навчальний посібник. – Луцьк: Вежа, 2000. – 248с.
5. Жданова О.М. Управління фізичною культурою. Навчальний посібник для фізкультурних вузів. – Львів, 1996. – 128.
6. Когут І. Роль держави у розвитку фізичної культури та спорту осіб з особливими потребами // Оздоровча і спортивна робота з неповносправними: Збірник наукових статей з проблем фізичного виховання і спорту та фізичної реабілітації неповносправних. – Львів: “Ахіл”, 2003. – Вип.1. – С. 50-53.
7. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання. Навчальний посібник. Том 1. – Київ: Олімпійська література, 2003.-424с.
8. Мудрик В.І. Міжнародні засади формування соціально-правового ставлення до умов життя, реабілітації й спорту інвалідів // Оздоровча і спортивна робота з неповносправними: Збірник наукових статей з проблем фізичного виховання і спорту та фізичної реабілітації неповносправних. – Л.: “Кварт”, 2005. – С. 34-42.
9. Мухін В.М. Фізична реабілітація. – К.: Олімпійська література, 2000. – 424 с.
10. Програми з фізичної культури спеціальних загальноосвітніх шкіл інтенсивної педагогічної корекції (для дітей із затримкою психічного розвитку та класів вирівнювання для таких самих дітей при масових загальноосвітніх

- школах). Підготовчий, 1-9 класи. / Укл. Козленко М.О. – К.: ІСДО, 1994.
11. Сергієні О.В. Сучасні проблеми реабілітації інвалідів. Дніпропетровськ: Поліграфіст, 1998. – 11-13 с.
 12. Томащук О.Г. Управління фізичною культурою і спортом: методичний посібник. – Луцьк: ЛПРОЛ ВМУРОЛ «Україна», 2007. – 78 с.
 13. Шадов В.А. Шляхи реабілітації дітей засобами фізичної культури // Реабілітаційна педагогіка на рубежі ХХІ століть. – С.107.

Змістовий модуль II. Гігієна у фізичній реабілітації

1. Гігієна у фізичній реабілітації: підручник / К.О. Пашко, Д.В. Попович, О.В. Лотоцька, О.В. Сопель, В.А.Кондратюк, Г.А. Крицька. – Тернопіль: ТДМУ, 2019. – 360 с.
2. Дуло О. А. Гігієна в системі підготовки спеціалістів з фізичної реабілітації : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів / О. А. Дуло, В. А. Товт, К. П. Мелега. – Ужгород : Графіка, 2011. – 256 с.
3. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / Кондратюк В.А., Сергета Б.Р., Бойчук Б.Р. та ін. / За ред. В.А. Кондратюка. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2003.- 592 с.
4. Маруненко І.М., Неведомська Є.О., Бобрицька В.І. Анатомія і вікова фізіологія з основами шкільної гігієни: Курс лекцій для студ. небіол. спец. вищ. пед. навч. закл. – К.: Професіонал, 2006. – 480 с.
5. *Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».*

Додаткова:

1. Загальна гігієна: Посібник до практичних занять / За ред. І.І. Даценко. - Львів: Світ, 2001. – 471 с.
2. Неведомська Є.О., Маруненко І.М. Гігієна: навч.-метод. посіб. з проведення практичних робіт [для студ. вищ. навч. закл.] / Є. О. Неведомська, І. М. Маруненко. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2013. – 34 с.
3. Никберг Й.Й. Гигиена больниц. - К.: Здоров'я, 1993. - 260 с.
4. Санітарні норми та правила в Україні / Упоряд. О. М. Роїна. – 4-те вид., змін. – К. : КНТ, 2010. – 528 с.

Змістовий модуль III. Медичне право та деонтологія

Основна:

1. Медичне право України: Практикум / Волков В.Д., Дешко Л.М., Мазур Ю.В. – Донецьк: Сучасний друк, 2010. – 249 с.
2. Медико-правовий тлумачний словник / За ред. І.Я. Сенюти. – Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і право», 2010. – 540 с.
3. Алексеєнко А.П., Лісовий В.М. Соціально-філософські та етичні проблеми медицини. – Харків, Колегіум. - 2010. – 340 с.

4. Медичне право України: Підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г. Стеценка. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2008. – 507 с.
5. Бильченко О.С. Врачебная этика и медицинская деонтология. – Харків, 2005. – 197 с.

Додаткова:

1. Болотіна Н.Б. Медичне право України: програма курсу. – Вид-во “Юридична література”, 2001. – 48 с.
2. Стеценко С.Г. Медицинское право: Учебник. – СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2004. – 572 с.
3. Грандо А.А. Лікарська етика і медична деонтологія. – К.: Вища школа, 1988. - 192 с.
4. Медичне право: нормативно – правові акти. Ч. 2 / Упор: І.Я. Сенюта (гол. ред.), Ю.С. Гуменюк, М.М. Семерак, Х.Я. Терешко; – Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і право». 2008. – 520 с.
5. Медицинское право Украины: Учеб. пособие / В.Д. Волков, Л.Н. Дешко, В. П. Заблоцкий и др. – Донецк: Изд-во ДонНУ, 2005. – 268 с.
6. Авіценна. Книга знання. / Авіценна // М.: Эксмо-экспресс. - 1999. – 749 с.
7. Гіппократ. Етика і загальна медицина / пер. з давньогрецької В.І. Руднева; під ред. С.Ю. Трохачева. – СПб.: Азбука, 2001. – 352 с.

9. Додаткові ресурси

Електронний підручник «Основи фізичної реабілітації»

https://www.researchgate.net/publication/289520836_OSNOVI_FIZICNOI_REABILITACII

Електронний підручник «Загальна гігієна з основами екології»

https://repository.tdmu.edu.ua/bitstream/handle/1/8591/zah_hih_kondr.pdf?sequence=1&isAllowed=y